

XAVIER CERVERA

Lluís Foix, ahir a Barcelona, un amant de la vida urbana que canta a la vida al camp

El periodista Lluís Foix publica 'El que la terra m'ha donat'

Memòria de la terra

JOSEP MASSOT
Barcelona

Lluís Foix prossegueix al seu nou llibre *El que la terra m'ha donat* (Columna) el relat indirecte de la seva vida. Aquí és un ser cantant a la natura, la memòria joiosa de les arrels d'un home cosmopolita que rememora el port de la Panadella, obert a la serra del Montsec i a les planes de la Segarra, l'Urgell i la Noguera, o l'alzina més antiga de Catalunya, l'alzina visigòtica que ja existia en temps del califat de Còrdova i Damasc i que un dia li va ensenyar Albert Manent a l'Aleixar, però que també aprecia els ocres de la tardor al Potomac, el fred de veritat de Sibèria, els hiverns curts de Londres, el verd de la primavera a Hampstead, els paisatges de l'Àfrica o la Xina... terres carregades d'història i vincles humans. "La idea de la terra -diu Foix- que tenia algú com Dostoievski, un home de ciutat, o de Tolstoi, un home de camp, és molt diferent, i es tradueix en la seva manera de veure la vida, la literatura i la política".

Un vers de Màrius Torres encapçala el llibre: "La terra no sabrà mai mentir". És una afirmació que amb el poeta lleidatà comparteixen escriptors d'altres continents i altres èpoques, des de Virgili fins a H.D. Thoreau. Segons Foix, "la terra és des de qualsevol punt de vista el que roman. Més que les persones. La terra sempre hi és, i té un comportament molt regular. Quan es parla de les arrels de les persones, les arrels són humanes, culturals, però hi ha un altre tipus d'arrels, la terra que t'ha vist néixer i t'acull quan t'en vas. La terra no enganya, sempre hi és".

"El més important -diu Foix- és que et diu la terra. T'envia un missatge del que és perdurable, que els canvis de vegades triguen a produir-se, que les estacions són més llargues o més curtes, però que no falla mai. A la primavera tot s'arença, a l'estiu tot es posa a lloc, la tardor és la plenitud i l'hivern és el temps de dormir o d'acabar un procés en què ha passat de tot. Però sabent que la terra continua sent-hi, disposada a iniciar un altre ritme, any rere

any, generació rere generació, segle rere segle".

Foix fa un cant a les estacions, la lluna, el sol, la vinya, l'olivera, la figuera, les olors i colors de la terra. Davant el vent quina reacció té una persona? "Una persona de ciutat pot veure-ho com una comoditat o una incomoditat. Una persona que el veu venir, que el veu arribar i que veu com bufa, hi estableix un diàleg íntim. Igual com la calor, la pluja, la neu, la sequera. Sempre hi és. Sigui erma o conreada, sempre et parla el mateix llenguatge".

"L'aristocràcia del futur -diu- serà la del món rural, que no vol dir el món pagès. A les megalòpolis del 2050 o del 2080 viurà el 90 per cent de la població. La gent que pugui viure enmig de la na-

REFERÈNCIA DE L'ÉSSER HUMÀ

"La terra és perdurable, no enganya: sempre hi és"

SAVIESA

"Goethe deia que qui no sap com creix un roure no sap res"

CANVI CLIMÀTIC

"S'ha de cuidar molt la natura; si falla, falla tot"

tura amb tots els avantatges que té la gent de la ciutat gràcies a les tecnologies podrà veure en directe com creix un sembrat o com es desenvolupa una vinya, cosa que el posarà en contacte amb la creació. La creació no és l'Eixample, una construcció humana. Em refereixo a una creació prèvia... A l'edat mitjana la cultura i l'humanisme van ser preservats als monestirs gràcies a la gent que va mantenir l'escriptura. De la mateixa manera, l'aristocràcia del futur serà a la terra, amb una vida més autèntica que a les ciutats i amb tots i els mateixos avantatges que té el món urbà".

Per Foix, la ciutat és la llibertat i el camp és la intimitat. "La intimitat té certs inconvenients en el sentit que si vius en una comunitat petita saps que ets observat d'una manera molt directa pels veïns, no pas perquè ells siguin millors o pitjors que els de la ciutat, sinó perquè la gent percep qualsevol cosa que es mou, però, a canvi, la tecnologia et permet viure com si ho fessis al carrer principal d'una ciutat i pots fer-ho davant una realitat que ve des dels temps més antics, des del principi del món".

Què perd l'ésser humà quan perd el contacte amb la terra? Per saber-ho, cal llegir el llibre sencer. Lluís Foix afirma que "es perd l'explicació de moltes coses. Goethe deia que qui no sap com creix un roure, no sap res. Una persona que no conegui els processos de la vida natural, que no hagi dialogat amb una planta o un camp de cereals, que sigui indiferent a la transformació constant de la terra, perd una gran ocasió per obtenir una certa explicació de la realitat humana". Les pluges i els vents de novembre apaivaguen les polsegures, incompatibles amb la humitat. "Ja tornaran a aixecar-se; què fariem sense pols? Seríem excessivament perfectes, intractables, superbs. 'Qui no vulgui pols, que no vagi a l'era'. Per obtenir el gra de la palla s'ha de passar per la pols de la palla i per la pols que s'aixeca necessàriament quan algú es dedica a fer coses, una metàfora perfectament actual".

"Ara -diu- hi ha invents transgènics, però quan la gent vol proximitat, vol que no hi hagi alteració al producte, vol autenticitat". I fa una crida a ocupar-se del medi ambient. "S'ha de cuidar molt la natura. Si falla, falla tot. Des de la revolució industrial, ha estat mesesa a interessos i capricis personals i d'empreses, als canvis de ritme econòmics. El que ha passat els dos últims segles ha estat fatal. El moviment que ha sorgit a tot el món per preservar la terra no aconseguirà canviar les coses d'un dia per l'altre. La conscienciació que el que hem fet ha estat un error ha d'avançar. Si no, ho pagarem car. Som a temps de corregir-ho. La terra s'ha de cuidar perquè la terra és el que ens aguantarà".●